

Miljöprövningsdelegationen

Senior Material (Europe) AB
c/o Fröberg & Lundholm advokatbyrå AB,
Erik Andersson
erik.andersson@froberg-lundholm.se

Kungörelsedelgivning

Ansökan om ändring av provisorisk föreskrift i tillstånd till miljöfarlig verksamhet

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar om ändring av den provisoriska föreskriften P1 i miljöprövningsdelegationens beslut om tillstånd för Senior Material (Europe) AB, orgnr 559266-0723 (bolaget) enligt 9 kap. miljöbalken till att uppföra och driva en anläggning för tillverkning av batteriseparatorer m.m. på fastigheterna Grönsta 1:7, 2:18 och 2:52 i Eskilstuna kommun den 21 juni 2023, dnr. 551-1831-2023.

Den provisoriska föreskriften ändras till följande lydelse.

P1. Utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystem får sammanlagt uppgå till högst 120 ton per uppförd produktionslinje för tillverkning av basfilm och år. Det totala utsläppet av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystemet får dock inte överskrida 720 ton per år.

Utsläppet ska kontrolleras genom massbalansberäkning.

Bolaget ska informera tillsynsmyndigheten när en ny produktionslinje är uppförd.

Miljöprövningsdelegationen avvisar yrkandena om att tillståndet ska upphävas eller omprövas, yrkandena om andra provisoriska föreskrifter och ställande av säkerhet.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Eskiltuna-Kuriren med Strengnäs Tidning, (se bilaga). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Bakgrund

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län gav den 21 juni 2023, dnr. 551-1831-2023 bolaget tillstånd till att uppföra och driva en anläggning för tillverkning av batteriseparatorer m.m. på fastigheterna Grönsta 1:7, 2:18 och 2:52 i Eskilstuna kommun.

Avgörande av slutliga villkor för utsläpp till luft samt eventuell förekomst av mikroplaster i utgående vatten sköts upp under en provotid med stöd av 19 kap. 5 § 11 och 22 kap. 27 § miljöbalken.

Under provotiden, och fram till dess att miljöprövningsdelegationen har beslutat annat, gäller följande provisoriska föreskrifter.

- P1. Utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningsystemet får sammanlagt uppgå till högst 900 ton per år.
- P2. Utsläpp av metylenklorid från gasåtervinningsystemet får som riktvärde* och veckomedelvärde inte överstiga 10 mg C/Nm³ mätt som TOC.

**Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta åtgärder så att värdet kan klaras.*

- P3. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten dels när metylenklorid börjar lagras inom verksamheten, dels när metylenklorid börjar användas i produktionen.

Beslutet överklagades till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, som i dom den 4 december 2023 beslutade om mindre ändringar i villkor och av utredningsföreskrifter (mål nr M 4888-23).

Ansökan med yrkande och grunder

Bolaget har ansökt om en ändring av den provisoriska föreskriften P1 till följande lydelse.

P1. Utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystem får sammanlagt uppgå till högst 150 ton per uppförd produktionslinje för tillverkning av basfilm och år. Det totala utsläppet av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystemet får dock inte överskrida 900 ton per år.

Bolaget ska informera tillsynsmyndigheten när en ny produktionslinje är uppförd.

Som grund för ansökan har bolaget angett följande.

Den föreslagna ändringen föranleds av en dialog som bolaget har med Eskilstuna kommun, i syfte att anpassa villkor till verksamhetens befintliga produktionskapacitet. Med två uppförda produktionslinjer i nuläget innebär ändringen att den maximala utsläppsnivån av metylenklorid reduceras med två tredjedelar. Med anledning av att tillåtna utsläppsnivåer knyts till antalet uppförda produktionslinjer yrkas ett tillägg till den provisoriska föreskriften om att bolaget ska informera tillsynsmyndigheten när en ny produktionslinje är uppförd. Med tillägget avses den löpande tillsynsverksamheten underlättas.

Yrkandet avser inget upphävande av villkor. Yrkandet innebär inte heller på något sätt någon mildring för bolagets del (jfr 24 kap. 13 § miljöbalken). Yrkandet medför inga negativa följder för andra aktörer, utan medför endast en justerad och med aktuell produktionskapacitet skärpning av maximala tillåtna utsläppsnivåer av metylenklorid.

Ärendets handläggning

Bolaget har ansökt om ändring av den provisoriska föreskriften P1 i ovan nämnt tillstånd.

Efter att ansökan har kompletterats har den kungjorts i ortstidningen Eskilstuna-kuriren med Strengnäs tidning. Ansökan har också remitterats till Naturvårdsverket, Samhällsbyggnadsnämnden i Eskilstuna kommun (nämnden), Länsstyrelsen i Södermanlands län (länsstyrelsen), Arbets- och miljömedicin i Örebro, Myndigheten för samhällsskydd och

beredskap (numera Myndigheten för civilt försvar, MCF),
Kemikalieinspektionen samt Eskilstuna Energi och Miljö AB.

Yttranden har kommit in från länsstyrelsen, Eskilstuna Energi och
Miljö AB, nämnden, Stoppa skadliga utsläpp av miljögifter (SSUAM),
”Företagare i Eskilstuna”, och Kemikalieinspektionen.

Bolaget har bemött inkomna yttranden.

Yttranden

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Södermanlands län har i huvudsak anfört följande.

Länsstyrelsen ser ett behov av en mindre generös provisorisk
föreskrift i bolagets tillstånd, men kan utifrån handlingarna i ärendet
inte ta ställning till vad som är en lämplig utsläppsnivå.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen har i huvudsak anfört följande.

I dispensansökan anges att 240 ton metylenklorid kommer att
emitteras till luft per år. Kemikalieinspektionen har inte gjort någon
prövning av verksamhetens påverkan på yttre miljö, och vilken
mängd metylenklorid som får emitteras till luft omfattas inte av
beslutet om dispens. Kemikalieinspektionen har därför inga
synpunkter i ärendet.

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Eskilstuna Energi och Miljö AB som är kommunal VA-huvudman har
inte anfört några synpunkter på den yrkade ändringen av den
provisoriska föreskriften.

Samhällsbyggnadsnämnden i Eskilstuna kommun

Samhällsbyggnadsnämnden i Eskilstuna kommun yrkar

- att denna prövning görs vid samma tillfälle som den av
nämnden initierade prövningen av ett interimistiskt beslut
om den provisoriska föreskriften för utsläpp av metylenklorid
till luft, P1.

- att ett interimistiskt P1 ska beslutas för den tidsperiod då omprövning pågår.
- i första hand att P1 utifrån bolagets ansökan om ändring av P1 interimistiskt ska få följande lydelse:

Utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystem får sammanlagt uppgå till 120 ton per driftsatt* produktionslinje och år**. Bolaget ska informera tillsynsmyndigheten när en ny produktionslinje är driftsatt*. Utsläppet ska kontrolleras genom massbalansberäkning.

* När en produktionslinjes utrustning innehåller metylenklorid.

** 12 månader från det datum som produktionslinjen driftsatts.

- i andra hand att P1 utifrån bolagets ansökan om ändring av P1 interimistiskt ska få följande lydelse:

Utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystem får sammanlagt uppgå till 150 ton per driftsatt* produktionslinje och år**. Bolaget ska informera tillsynsmyndigheten när en ny produktionslinje är driftsatt*. Utsläppet ska kontrolleras genom massbalansberäkning.

* När en produktionslinjes utrustning innehåller metylenklorid.

** 12 månader från det datum som produktionslinjen driftsatts.

Nämnden har anfört i huvudsak följande.

Eftersom den totala begränsningen om 900 ton kvarstår är ändringen inte en anpassning till produktionskapaciteten. Det är också för generöst. Nämnden är frågande till om syftet med ändringen verkligen är att anpassa P1 till den aktuella situationen.

Den yrkade ändringen är otydlig gällande vilka faktiska utsläppspunkter som regleras då både totalt utsläpp per år, utsläpp per produktionslinje och återvinning regleras separat. Då bolagets tillståndsgivna ansökan omfattar sex produktionslinjer är en reglering med 150 ton/år och produktionslinje ett tydligare sätt som samtidigt inte inskränker bolagets tillstånd.

Bolaget har i dispensansökan till Kemikalieinspektionen angett att förbrukningen av metylenklorid är 120 ton per linje och år. Det borde gälla för den provisoriska föreskriften. Begreppet driftsatta produktionslinjer är en tydligare riktad reglering än uppförda

produktionslinjer. Med detta syftar nämnden på produktionslinjer som innehåller metylenklorid i processutrustning eller lagertankar samt är redo för testkörning/produktion. Det finns inget skäl att reglera utsläpp av metylenklorid från produktionslinjer som endast är uppförda, och inte driftsatta, och heller inget skäl att medge utsläpp från dem.

Kontrollen av utsläppet bör framgå av själva villkorsskrivningen. Behovet av ett interimistiskt beslut gör därmed att nämnden inte motsätter sig beslut i fråga om bolagets ansökan om ändring av P1, i väntan på beslut om ett slutligt P1 fastställt i den av nämnden initierade omprövningen.

Företagare i Eskilstuna

Företagare i Eskilstuna yrkar

- 1 att miljöprövningsdelegationen, om tillståndet inte återkallas, upphäver de nuvarande provisoriska föreskrifterna P1 och P2 och föreskriver följande nya provisoriska föreskrifter.
 - a) De totala metylenkloridutsläppen till luft får inte överstiga totalt 10,3639 ton per år för sex produktionslinjer, varav högst 3,5789 ton per år får släppas ut på annat sätt än genom luftreningsanläggning. För varje enskild produktionslinje gäller 1/5 av dessa värden.
 - b) Utsläpp av metylenklorid får inte ske med en högre koncentration än 20 mg/m³ och högst 0,45 kg/h per utsläppspunkt.
 - c) Koncentrationen av metylenklorid i luft utanför verksamhetens staket får inte vid något tillfälle överstiga 0,6 mg/Nm³ i timgenomsnitt.
 - d) Koncentrationen av metylenklorid i luft vid närmaste byggnad eller där människor i övrigt uppehåller sig får inte överstiga:
 - i. i timgenomsnitt 0,34 mg/Nm³
 - ii. i dygnsgenomsnitt 0,13 mg/Nm³
 - iii. i årsgenomsnitt 0,05 mg/Nm³
 - e) Gasreningssystemet ska bestå av två oberoende enheter som ger varje produktionslinje redundans. Anläggningen och

gasreningssystemet ska vara utformat på ett sådant sätt att det enligt vedertagna metoder bedöms ha en sannolikhet lägre än $1 \cdot 10^{-6}$ för att utsläppskoncentrationerna av metylenklorid, fosgen och väteklorid vid avvikelser inte ska överskrida det riskfall för utsläpp som lagts till grund för luftspredningsanalysen i bilaga B.2.1 till tillståndsansökan. Redovisning av detta ska inges till tillsynsmyndigheten. Redovisningen ska tydligt ange vilka skillnader som föreligger mot Nantonganläggningen och den riskbedömning som har gjorts för denna.

- f) Utsläpp av metylenklorid ska minst ha den vertikala hastighet, minst den höjd för utsläppspunkterna samt lägst den utsläppstemperatur som redovisats för den luftspredningsberäkning som redovisas i tillståndsansökan (se Bilaga b.2.1 till tillståndsansökan). Fullständiga data för denna luftspredningsmodell, och eventuellt justerade modeller ska inges till tillsynsmyndigheten minst två månader före utsläpp av metylenklorid sker. Samtliga skillnader mellan modellerna och dessa resultat ska vara tydligt redovisade.
 - g) Det ska föreligga en gällande och lagakraftvunnen dispens enligt 7 § förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter (förbudsförordningen), genom dispensprövning inom ramen för myndighetens behörighet, enligt vilket beslut det i dispensärendet anses visat att "de risker som är förknippade med användningen av metylenklorid är kända och att bolaget genomför åtgärder för att minska risken för exponering för människa och miljö" och ska avse de mängder som får förbrukas respektive användas.
 - h) Verksamhetens utsläpp av metylenklorid måste vara ej störande för omgivningen intill dess att detaljplanen Grönsta 2:18, 1:7 m.fl. Svista industriområde (1335-1) upphävs eller ändras avseende kravet ej störande industri.
 - i) Bolaget ska under prövotiden löpande mäta utsläppskoncentration vid samtliga utsläppspunkter för metylenklorid och redovisa dessa digitalt tillgängligt för allmänheten.
2. att villkor enligt 16 kap. 3 § miljöbalken om att bolaget före det att metylenklorid används ska ställa säkerhet för ansvar enligt 10 och 32 kap. miljöbalken enligt följande:

- i. *dels* genom proprieborgen eller ansvarsförsäkring med motsvarande verkan, utfärdad av försäkringsgivare eller bank med tillstånd till sådan verksamhet inom EU/EES-medlems-stat, till förmån för envar som har en fordran mot sökanden grundat på 10 kap. eller 32 kap. miljöbalken, uppgående till minst det lägsta belopp som följer av 30 § lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor, med giltighet för krav som framställs i vart fall inom 5 år efter den tidpunkt då alla tillstånd och dispenser för användning av metylenklorid har upphört och ämnet helt avlägsnats från anläggningen, behörigen utfärdad och gällande samt i original ingiven till tillsynsmyndigheten.
- ii. *dels* genom proprieborgen från sökandens globala koncernmoderbolag, i allt väsentligt enligt Annex A, behörigen utfärdad och i original ingiven till tillsynsmyndigheten.

Om bolaget inom ramen för ärendet inte medger att ställa sådan säkerhet som anges i punkt ii) ovan, yrkar företagare i Eskilstuna i första hand att tillståndet ska återkallas.

Företagare i Eskilstuna har anfört i huvudsak följande.

De föreslagna provisoriska föreskrifterna i yrkandena ovan grundas med nedan angivet undantag på gällande regler för koncernens Nantonganläggning. Kravet på ett årligt genomsnitt understigande 0,05 mg/Nm³ grundas på det gränsvärde för metylenklorid som följde av Arbetsmiljöverkets omgivningshygieniska gränsvärden som föreskrevs i AFS 2005:17.

Riskerna i Nantonganläggningen bedöms vara mycket högre än vad som har redovisat i bolagets tillståndsansökan. Därför bör verksamheten antingen begränsa riskerna eller vidta ytterligare skyddsåtgärder för att nå tillräcklig säkerhetsgrad. Verksamheten behöver bedrivas på det sätt som antagits vid luftspidningsmodelleringen i tillståndsansökan.

De föreslagna provisoriska föreskrifterna innebär fortfarande att upp till 900 ton av den akuttoxiska och det långsiktigt cancerogena lösningsmedlet metylenklorid ska få släppas ut i omgivningen redan vid normal drift. Merparten utan någon rening.

Bolaget har i tillståndsansökan åtagit sig att använda bästa möjliga teknik för att reducera metylenkloridutsläpp. Med hänvisning till

pågående utveckling av "femte generationens" teknik i bolagets koncerns anläggning i Nantong, har bolaget för sitt nu aktuella tillstånd utverkat en provotid för slutliga villkor för utsläpp till luft.

Enligt koncernens egna uppgifter togs "femte generationens" teknik i Nantong i drift i augusti 2023.

Vid jämförelse mellan anläggningen i Nantong och Eskilstuna och i relation till produktionskapacitet är luftutsläppet av metylenklorid i Eskilstuna till 156 gånger högre än i Nantong.

Uppgifter om lämpliga riktvärden för hälsofaror varier i betydande grad. I Nantong anges 0,13 mg/m³ och i Eskilstuna 3 mg/m³ som dygnsmedel.

Även olycksriskerna beskrivs på olika sätt.

En provisorisk föreskrift är inte ett villkor, har inte rättskraft och kan inte inskränka rättigheter som omgivningen har gentemot verksamhet enligt vad som följer av ett slutligt villkor såsom det allmänna villkoret.

I den mån provisoriska föreskrifter meddelas för en provotid kan de inte vara mindre långtgående än vad som redan följer av det allmänna villkoret. För att meddela justerade provisoriska föreskrifter krävs således först en bedömning av vad redan gällande och slutliga villkor innebär.

I detta fall har det allmänna villkoret mycket stor betydelse för frågan om utsläpp av metylenklorid. I tillståndsbeslutet anges följande om vad bolaget har uppgivit och åtagit sig i fråga om utsläpp av och reducering av utsläpp av metylenklorid.

Bolaget kommer att vidta de tekniska åtgärder som i dagsläget utgör bästa möjliga teknik, oaktat kostnaden för detta. Detta innefattar bl.a. täckta produktionslinjer, inkapsling av extraktionstanken och torkningsprocessen, placering av extraktions- och torkningsprocesserna i ett separat rum med oberoende ventilation, skapande av lägre lufttryck i extraktions- och torkningsprocessrummet för att säkerställa att läckage inte sker till andra rum, svetsning av rör som leder metylenklorid till gasåtervinningen, ledning av processluft till ett gasåtervinningssystem samt ledning av resterande luftflöde genom ett selektivt membran och adsorptionsfilter innan det släpps ut i omgivningen. Någon ytterligare konventionell rening är inte tekniskt

möjligt i dagsläget givet det extremt höga luftflödet. Ytterligare tekniska framsteg beräknas dock komma inom några år. Den senaste generationens teknik (generation 5) testas för närvarande vid en av bolagets anläggningar i Kina. Om testerna faller väl ut avser bolaget att implementera tekniken vid anläggningen i Eskilstuna. Bolaget kommer att arbeta aktivt med frågan om ytterligare inkapsling redan under projekteringen av anläggningen. Det är dock mycket viktigt att inkapslingen inte påverkar basfilmens kvalitet.

Eftersom det aldrig kommer att finnas en ”slutlig teknik” vid tillverkning av separatorfilm måste tillståndet möjliggöra för en teknikutveckling parallellt med produktionen och i takt med att nya erfarenheter vinnas. Genom att sätta frågan om utsläpp till luft på en provotid kan man ta höjd för de nya tekniker som för närvarande utvärderas i Kina.

Bolaget har således utverkat tillståndsbeslutet – utan villkor avseende utsläpp – genom att åta sig att använda bästa möjliga teknik oaktat kostnaden för detta.

Den nu aktuella prövningen ska utgå från att bolaget ska använda bästa möjliga teknik, att anläggningen i Eskilstuna ska ha i vart fall lika effektiv utsläpps begränsning som den i Nantong och att kostnaden för detta saknar betydelse.

I samband med ansökan om dispens för metylenkloridanvändning som bolaget gav in i februari 2025 presenterades resultat från en ny luftspidningsmodellering. Denna har bland annat väsentlig lägre utloppshastigheter ur utsläppspunkterna än den modell som presenterades i tillståndsansökan. Företagare i Eskilstuna har låtit ta fram en analys av bolagets luftspidningsmodeller som visar på väsentliga osäkerheter i de redovisade modellerna. För att modellerna ska kunna granskas bör föreskrivas att bolaget ska tillhandahålla dessa modelldata till tillsynsmyndigheten.

Bolagets verksamhet bedrivs på fastigheter som omfattas av detaljplanen Grönsta 2:18, 1:7 m.fl. Svista industriområde (1335-1). Den föreskriver att enbart ej störande industri får bedrivs. För att säkerställa att de provisoriska föreskrifterna inte meddelas i strid med detaljplan bör det föreskrivas att utsläppen ska vara ej störande så länge detaljplanebestämmelsen gäller.

I det senaste dispensbeslutet från Kemikalieinspektionen prövade inte Kemikalieinspektionen bolagets yrkande om förbrukning. Bolaget har således nu ett dispensbeslut som begränsar

användningen av metylenklorid till 1280 ton under dispensperioden. I det i detta ärende aktuella tillståndet anger bolaget att den totala lösningsmedelsanvändningen är ca 230 000 ton per år.

Eftersom 5 kap. 5 § KIFS inte är meddelad i behörig ordning och med lagstöd ska miljöprövningsdelegationen göra sin prövning med utgångspunkten att 5 kap. 5 § KIFS inte får tillämpas i detta ärende.

Den aktuella verksamheten innefattar en avfallshantering av organiska lösningsmedel genom återvinning. För en sådan hantering krävs tillstånd från mark- och miljödomstol (29 kap. 67 § i miljöprövningsförordningen [2013:251]), vilket bolaget saknar.

Bolaget har motsatt sig att ställa säkerhet för sitt ansvar enligt miljöbalken, ens i form av moderbolagsborgen. Bolaget har även vägrat att redovisa sitt försäkringsskydd. Det talar för att den finansiella risk som redovisas i prospektet grundas i att riskerna i verksamheten är så stora att det inte går att kan ansvarsförsäkra sig till relevanta belopp och att moderbolaget ser en väsentlig risk i att behöva ansvar för dotterbolagens ersättningskyldighet.

SSUAM och sakägare

SSUAM och sakägare yrkar

- att ärendet samprövas med ärende 6756-2025.
- I första hand att tillståndet återkallas i sin helhet med stöd av 24 kap. 3 § punkterna 1, 3, 4 eller 7 miljöbalken.
- I andra hand att tillståndet återkallas i den del som avser tillstånd att släppa ut ämnet metylenklorid med stöd av 24 kap. 3 § punkterna 1, 3, 4 eller 7 miljöbalken.
- I tredje hand, om miljöprövningsdelegationen inte finner förutsättningar att upphäva tillståndet eller delar av tillståndet, beslutar att villkor för det meddelade tillståndet ändras och/eller att nya villkor meddelas med stöd av 24 kap. 5 § punkterna 2, 3, 5, 7 eller 10 miljöbalken på sådant sätt att ämnet metylenklorid inte tillåts släppas ut från verksamheten. Sådana ändringar ska utgöra slutliga villkor för utsläpp av ämnet metylenklorid till luft och vatten fastställs innan verksamheten tas i drift.
- I fjärde hand beslutar att villkor för det meddelade tillståndet ändras och/eller att nya villkor meddelas med stöd av 24 kap.

5 § punkterna 2, 3, 5, 7 eller 10 miljöbalken på sådant sätt att en väsentligt lägre grad av ämnet metylenklorid tillåts släppas ut från verksamheten. Dessa halter får som högst uppgå till halter motsvarande de som fastställts som utsläppsgränser för "Ytbehandling av metall- eller plastprodukter" i industriutsläppsdirektivet alternativt till de halter som yrkas av Företagare i Eskilstuna.

SSUAM och sakägare har anfört i huvudsak följande.

Yrkandena grundas på att de utsläpp som verksamheten ger upphov till, och som i förevarande ärende särskilt avser utsläpp av metylenklorid, innebär betydande risker för människors hälsa, för luftkvaliteten för närboende samt för mark- och vattenmiljö.

Miljöprövningsdelegationen är inte bunden av bolagets ansökan, utan har ett självständigt och långtgående ansvar för att utreda ärendet och säkerställa att beslutsunderlaget är tillräckligt för att uppfylla de krav som följer av miljöbalken.

Det är än tydligare då bolagets ansökan inte gäller ändring av bindande villkor, utan endast ändring av en provisorisk föreskrift. Föreskriften rör utsläpp av metylenklorid till luft från produktionslokaler och gasåtervinningssystem. I denna fråga är inga slutliga villkor beslutade och de provisoriska föreskrifterna gäller fram tills dess att miljöprövningsdelegationen har beslutat annat. Bolaget är bunden av det allmänna villkoret i tillståndet (villkor 1), enligt vilket framgår att verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överenskommelse med vad bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig. Bolaget ska enligt ansökan vidta de tekniska åtgärder som i dagsläget utgör bästa möjliga teknik, oaktat kostnaden för detta.

Det finns förutsättningar för att upphäva hela eller delar av tillståndet på grund av att bolaget vilselett tillståndsmyndigheten, att verksamheten riskerar att medföra olägenhet av väsentlig betydelse, att det riskerar att uppstå förhållanden som enligt 2 kap. 9 § miljöbalken inte får bedrivas eller att det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av EU-medlemskapet.

Bolaget hävdar att de avser tillämpa bästa kända teknik när det gäller rening av utsläpp till luft av metylenklorid. Bolaget uppnår med nu godkänd en rening på 99,6% vid varje extraktion. Detta är en avsevärt lägre reningsgrad än alla kända konkurrenter.

Bolaget hävdade i tillståndsansökan att det saknas alternativ till användande av metylenklorid vid våtprocessextraktion av paraffinolja vid tillverkning av PE-plast separatorer för litiumjonbatterier. Andra verksamhetsutövare använder dock redan idag andra, mindre farliga, lösningsmedel såsom n-hexan. En studie publicerad 2020 i Journal of Electroanalytical Chemistry visar att n-hexan som extraktionsmedel i tillverkningen av PE-separatorer ger bättre resultat än metylenklorid, både avseende mekaniska egenskaper och batteriprestanda.

N-hexan är visserligen även det giftigt och kan orsaka miljöskada, men ämnet har inte påvisat ge de hälsorisker vid luftutsläpp som är förknippade med metylenklorid. N-hexan har heller inte visats ha samma ozonskadande påverkan som metylenklorid.

En möjlighet för att undvika användning av metylenklorid kan vara att använda andra material i separatorfilmerna än polyeten (PE). Tänkbara alternativ är bland annat polyvinylalkohol (PVA) och lignin.

Bolaget menar att lignin eller polyvinylalkohol inte är möjliga att använda på industriell skala i dagsläget men att de välkomnar forskning på området. Ett sådant konstaterande, utan vidare förklaring, är inte tillräckligt för att bolaget ska anses ha visat att sådana alternativ inte är möjliga att använda i stället för metylenklorid.

Även produktionsmetoder som bygger på torrprocess används i stor utsträckning av ledande internationella aktörer och innebär att inga lösningsmedel, inklusive klorerade sådana, behövs.

Det finns vidare flera möjliga metoder för att öka återvinningen och förbättra reningen, bland annat:

- Slutna system (closed-loop systems) där all hantering sker i helt förslutna enheter
- Punktutsug där ångor fångas direkt vid källan innan de sprids. För det krävs huvar, skärmar, rörsystem, fläktar och luftrening.
- Membran- eller absorptionsprocesser.
- Förstörelse av restmängder, termisk eller katalytisk oxidation, som ska göra det möjligt med effekt på upp till 99,9 % destruktion.

- Användning av jonvätska.
- Användning av kolfilter.

Bolagets bemötande av yttranden

Bolaget vidhåller sin talan och den föreslagna justeringen av den provisoriska föreskriften P1. Prövningsramen i det aktuella ärendet innebär att miljöprövningsdelegationen är förhindrad att pröva annat än det som följer av bolagets ansökan; d.v.s. om den föreslagna utformningen av den provisoriska föreskriften P1 kan justeras med stöd av 24 kap. 13 § miljöbalken på det sätt som bolaget yrkat. Bolaget motsätter sig inte att miljöprövningsdelegationen beslutar i aktuellt ärende vid samma tidpunkt som miljöprövningsdelegationen även avser att meddela beslut om nämndens interimistiska yrkande rörande den provisoriska föreskriften P1 i ärende 6756-2025.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Prövningsramen

Ifrågavarande ärende avser bolagets ansökan om ändring av den provisoriska föreskriften P1. Inom ramen för det ärendet kan miljöprövningsdelegationen inte ta ställning till yrkanden om att tillståndet som sådant helt eller delvis ska återkallas eller omprövas. Vilka som har rätt att föra en sådan talan regleras i 24 kap. 11 § miljöbalken. Företagare i Eskilstuna, SSUAM och sakägare kan inte det. Deras yrkanden om det ska därför avvisas.

Bolaget har gjort gällande att miljöprövningsdelegationen inom ramen för ärendet endast kan ta ställning till om föreskriften kan ändras på det sätt bolaget gjort gällande med stöd av 24 kap. 13 § miljöbalken eller inte. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att en provisorisk föreskrift som beslutas inom ramen för en uppskjuten fråga enligt 22 kap. 27 § miljöbalken inte är ett villkor och därmed inte omfattas av den rättskraft som villkor omfattas av. En provisorisk föreskrift kan alltid ändras av tillståndsmyndigheten, så länge prövotidsförfarandet pågår, på initiativ från tillståndsmyndigheten eller bolaget (Bengtsson m.fl., Miljöbalken (22 maj 2025, JUNO) kommentar till 22 kap. 27)). Inom ramen för prövotidsförfarandet kan endast de frågor som skjutits upp hanteras.

Ska den provisoriska föreskriften P1 ändras?

Miljöprövningsdelegationen instämmer i bolagets och nämndens uppfattning att det är lämpligt att konkretisera den provisoriska föreskriften så att den reglerar utsläpp per produktionslinje. Miljöprövningsdelegationen finner att det också är lämpligt att även framöver reglera det maximala utsläppet som kan komma ifråga om bolaget under provotiden bygger ut hela den tillståndsgivna verksamheten. Vidare bedömer miljöprövningsdelegationen att det är lämpligt att förtydliga föreskriften på så sätt att tillsynsmyndigheten ska underrättas när en ny produktionslinje tas i anspråk. Miljöprövningsdelegationen bedömer också att det finns anledning att förtydliga hur kontrollen av utsläppet ska ske på det sätt som anges i beslutet. Vad gäller nivån på utsläppet konstaterar miljöprövningsdelegationen att bolaget genom det allmänna villkoret är bundet av sitt åtagande att använda bästa möjliga teknik, att frågan har skjutits upp och att bolagets ansökan utgör ramen för prövningen. Utifrån uppgifterna att bolaget själv uppgett att utsläppet begränsas till 120 ton per år och produktionslinje finner miljöprövningsdelegationen ändå att det är en lämplig nivå att ange i den provisoriska föreskriften. De synpunkter som i övrigt framförts i ärendet föranleder ingen annan bedömning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att begreppet uppförd är lämpligare än begreppet driftsatt. Den lydelse som bolaget ansökt om kan inte uppfattas så att en större mängd får släppas ut från en viss produktionslinje för att en annan uppförts utan att börja användas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är lämpligt att utsläppet kontrolleras genom massbalansberäkningar.

Den provisoriska föreskriften ska därmed ändras på det sätt som framgår av beslutet.

Information

Miljöprövningsdelegationen har samma dag, som för föreliggande beslut, fattat ett delbeslut avseende bland annat nämndens interimistiska yrkande om ändring av den provisoriska föreskriften P1 i ärende 6756-2025.

Hur man överklagar

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljöprövningsdelegationens ordförande Emilia Sjödahl och miljöszakunnig Greger Drougge med miljöskyddshandläggare Camilla Ek som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Kungörelsedelgivning

Kopia till

Samhällsbyggnadsnämnden Eskilstuna kommun,
david.aronsson@eskilstuna.se miljo@eskilstuna.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Länsstyrelsen i Södermanlands län, sodermanland@lansstyrelsen.se

Myndigheten för civilt försvar, registrator@mcf.se

Kemikalieinspektionen, kemi@kemi.se

Länsstyrelsen i Södermanland, sodermanland@lansstyrelsen.se

Eskilstuna Energi och miljö AB, arkiv.registrering@esem.se

SSUAM, gbhmiljoratt@gmail.com

Företagare i Eskilstuna, contact@foretagareieskilstuna.se
olof@agnesadvokater.se

Stadshuset i Eskilstuna kommun (reception), aktförvarare,
Stadshuset, Alva myrdalsgata 1, Eskilstuna.

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Miljöprövningsdelegationens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Miljöprövningsdelegationen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 19 mars 2026. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 6441-2025.